

यूनियन बैंक ऑफ इंडिया Union Bank of India

अच्छे लोग, अच्छा बैंक Good people to bank with

ସାଇବର ମାୟାଜାଲ

.apk ଫାଇଲର ବିପଦରୁ ସାବଧାନତା କାର୍ତ୍ତୂନ ପୁସ୍ତକ : ଆଲୋଚନା

ଆପଣଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଆମର ସଙ୍ଗେ

ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ଉନ୍ନତ କେନ୍ଦ୍ର

ରମେଶର ଫୋନରେ ଯୁନିୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ ନାମରେ .apk ପୁରସ୍କାର ଫାଇଲ ଆସେ । ଏହା ଉପରେ କ୍ଲିକ୍ କରିବା ରକ୍ଷକ ଦେଖୁନିଏ

ରକ୍ଷକ - ଆରେ ଆରେ ଏ କ'ଣ କରୁଛୁ ତୁମେ ?
ଏହି ଫାଇଲରେ କ୍ଲିକ୍ କର ନାହିଁ
(ସାବଧାନ କରିବାକୁ ଯାଇ କୁହେ)

ସାଇ-କିଛି କାହିଁକି ? ଦେଖୁ ନାହିଁ, ଯୁନିୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ ତରଫରୁ
କେତେ ବଡ଼ିଆ ପୁରସ୍କାରର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଛି ।

ରକ୍ଷକ-ଆରେ ଭାଇ, ଭଲ କରି ଦେଖ, ଏହା ତୁମକୁ
ପାଇଲରେ ପକାଇବା ପାଇଁ ଏକ ଜାଲ ଅଟେ ।
ତୁମର ପରିଶ୍ରମ ଅର୍ଜିତ ଧନ ଓ ତୁମର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୂଚନା ଖେରା କରିବା ପାଇଁ

ମିତ୍ର-ସତେ ନା କ'ଣ (ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସହିତ)
କ'ଣ କରୁଛୁ ତୁମେ ? କିଛି ଏହାତ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଆସିଛି ।

ସୁରକ୍ଷା-ଏହା ତ ଧୋକା ଭାଇ । ଯୁନିୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ କେବେ ହେଲେ
.apk/.cpa ଫାଇଲ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପଠାଏ ନାହିଁ ।

ମିତ୍ର-ଗୋଟିଏ ମିନିଟ୍ ରହ । ଏଇ .apk ଫାଇଲ କି ଜିନିଷ ?
ଆଉ ବ୍ୟାଙ୍କ ନାମରେ ଏହି ଜାଲିଆତି କିପରି ହେଉଛି ?
ମୁଁ ତ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ (ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପଛରୁଛି)

ରକ୍ଷକ-ଆଜ୍ଞା ତୁମେ ବଜାରରେ ଯୁନିଅନ ବ୍ୟାଙ୍କ ନାମରେ
ଝଲିଥିବା .apk/.cpa ଧୋକାବାଜି ବିଷୟ ଶୁଣିନାହିଁ କି ?

ମିତ୍ର-ନା ମୁଁ ତ ଶୁଣି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତୁମ
କଥାରୁ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ବ୍ୟାଙ୍କର ନାମରେ
କିଛି ଅସାଧୁ ଲୋକ ଏଇ ଜାଲିଆତି କରୁଛନ୍ତି ।

ସୁରକ୍ଷା-ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ କଥା । ଏବେ ତୁମ
ଦିମାଗର ବଲ୍‌ବ ଜଳିଲା ତାହା ହେଲେ ।

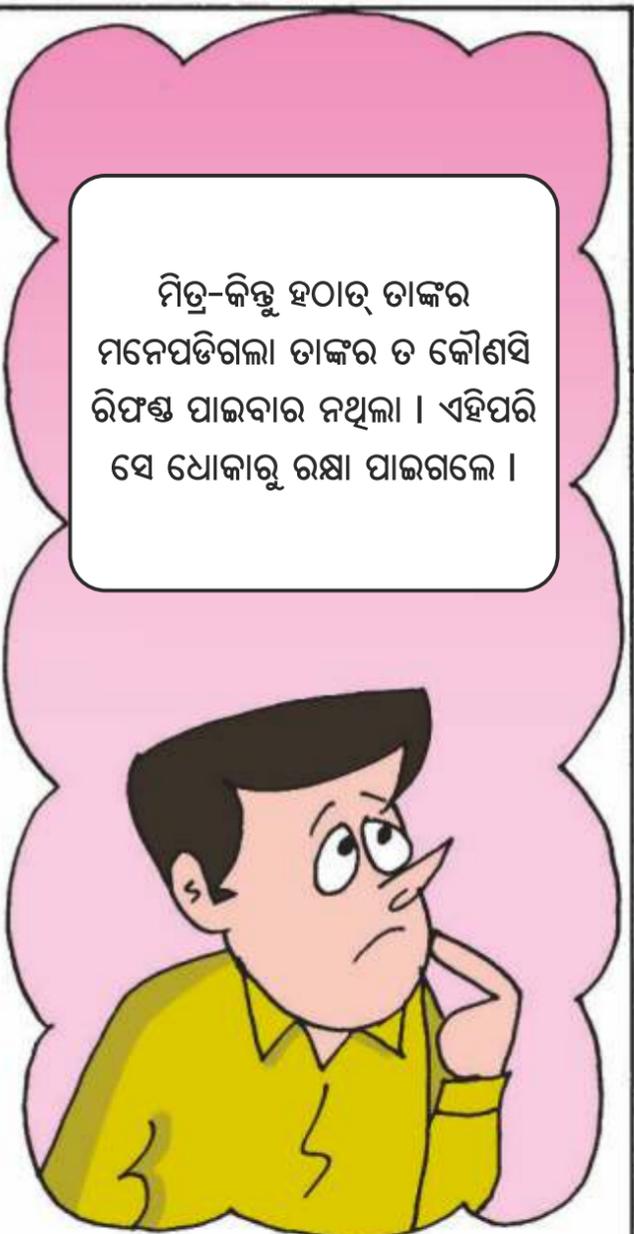
ରକ୍ଷକ-ଆଉ ଏଇ ଜାଲିଆତି ସାମାଜିକ
ଗଣମାଧ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ଝଲୁଅଛି ।

ମିତ୍ର-ଆଜ୍ଞା ହଁ, ଠିକ୍ ଏମିତି, ମୋର ଜଣେ ପରିଚିତକୁ ଆୟକର ବିଭାଗରୁ ରିପୋର୍ଟ ଆଦେଶର ସୂଚନା ମିଳିଥିଲା

ଆଉ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ .apk ଲିଙ୍କରେ କ୍ଲିକ୍ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ।

ରକ୍ଷକ ଆଜ୍ଞା

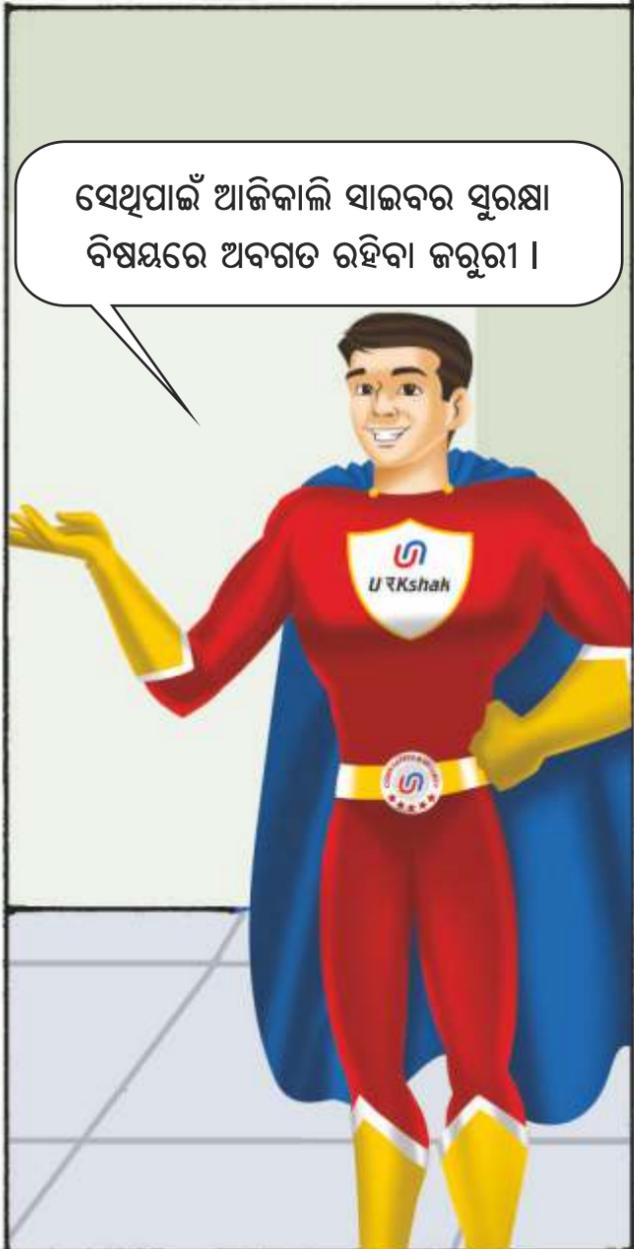

ମିତ୍ର-କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମନେପଡ଼ିଗଲା ତାଙ୍କର ତ କୌଣସି ରିପୋର୍ଟ ପାଇବାର ନଥିଲା । ଏହିପରି ସେ ଧୋକାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଗଲେ ।

ସୁରକ୍ଷା ଓ ରକ୍ଷକ ନିଜର ମିତ୍ରକୁ ସାଇବର ବିପଦର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ଏହାଠାରୁ କିପରି ରକ୍ଷା ମିଳିବ, ସେ କଥା ଜଣାଉଛନ୍ତି ।

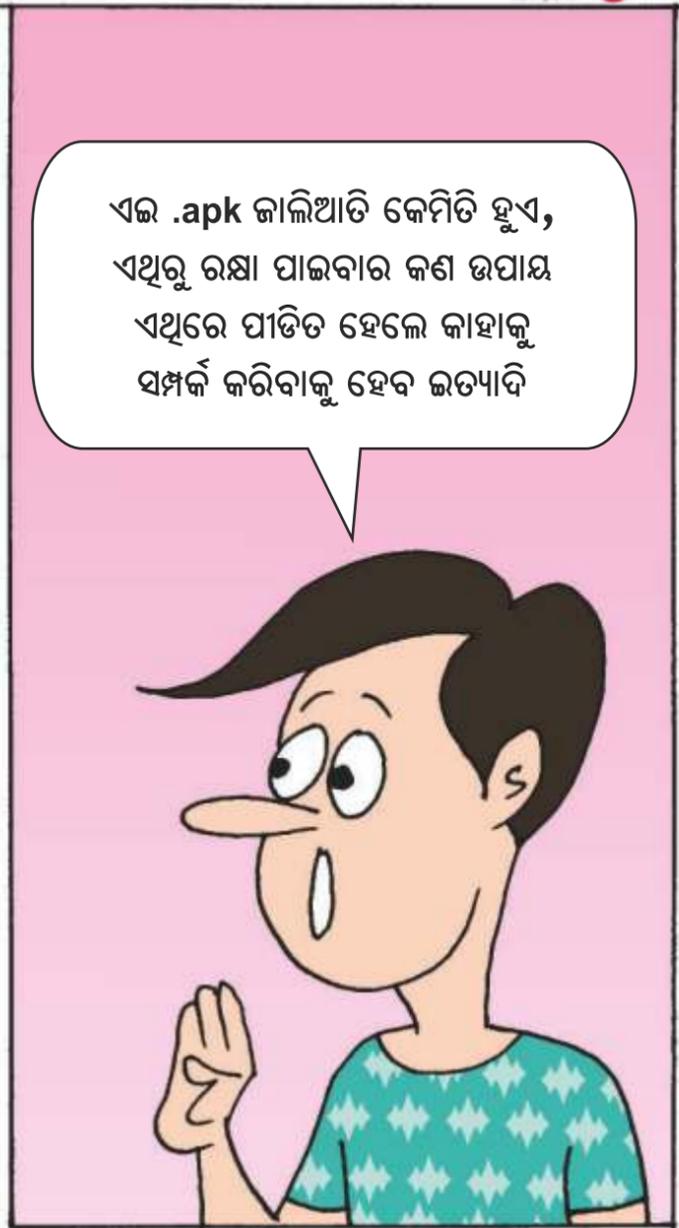
ରକ୍ଷକ-ଏହାକୁ ସୁଫିଙ୍ଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା କୁହାଯାଏ । ଏହା ସାଇବର ଠଳାମିର ଏକପ୍ରକାର ଅଟେ

ସେଥିପାଇଁ ଆଜିକାଲି ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ରହିବା ଜରୁରୀ ।

ମିତ୍ର-ଠିକ କହିଛ ଭାଇ, ମୁଁ ଏଇ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ
କିଛି ଜାଣେ ନାହିଁ । ତୁମେ ଯଦି ଜାଣ ମୋତ କହ,
ମୁଁ ସବୁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ ।

ଏଇ .apk ଜାଲିଆତି କେମିତି ହୁଏ,
ଏଥିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାର କଣ ଉପାୟ
ଏଥିରେ ପାଡିତ ହେଲେ କାହାକୁ
ସମ୍ପର୍କ କରିବାକୁ ହେବ ଇତ୍ୟାଦି

ରକ୍ଷକ ଓ ସୁରକ୍ଷା
(ଉଭୟେ) ଏଥରକ ଠିକ
କଥା କହିଛ ତୁମେ

ସୁରକ୍ଷା-ଆଉ ଶୁଣ, ମୋବାଇଲ କମ୍ପାନୀ
ଗୁଡିକ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଆପ
ବ୍ୟବହାର କରିବାର ସୁଯୋଗ
ଦେଇ ଥାଆନ୍ତି

ରକ୍ଷକ-ଆଉ ଜାଲିଆତି କରିବା
ଲୋକେ ଏହାର ଅପବ୍ୟବହାର
କରି ଲାଭ ହାସଲ କରନ୍ତି ।

ସୁରକ୍ଷା-ଏହାଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଟଙ୍କା ସମ୍ପତ୍ତି କାରବାର ଓ ଜମାଧନ ଚୋରୀ କରିବାର ଓଡ଼ିଏ ଓ ପିନ ସେ ପାଇଯାଏ ।

ରକ୍ଷକ-କିନ୍ତୁ ଏହା କେବଳ ନକଲି App ଇନଷ୍ଟଲ କରିବାରେ ସିମାବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହେ ନାହିଁ ।

ସୁରକ୍ଷା-ସେମାନେ ଇମେଲ, ହାଟ୍‌ସ୍ ଏପ୍ ବାର୍ତ୍ତା, ଫୋନ କଲ, ଭିଡିଓ କଲ ଓ ଏପରିକି ଡିପ୍‌ଫେକ୍ ଟେକନିକ ଦ୍ୱାରା, ସ୍ୱର୍ଫିଙ୍ଗର ଉପଯୋଗ କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଜାଲରେ ଛଦି ଦିଅନ୍ତି

ମିତ୍ର-(ଭୟଭୀତ ହୋଇ) ଆରେ ବାପରେ ତାହାହେଲେ ଆଗକୁ?

ରକ୍ଷକ-ତାପରେ ତୁମର ସମସ୍ତ ସମ୍ପଦନଶୀଳ ତାଟା, ବ୍ୟାଙ୍କ ବିବରଣୀରୁ ନେଇ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୂଚନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସବୁ ଚୋରୀ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଏ

ସୁରକ୍ଷା-ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତୁମକୁ ଭୟଙ୍କର ହାନି ହୋଇପାରେ ।

ମିତ୍ର-ଆଜ୍ଞା, ଏହି ଜାଲିଆତିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାର ଉପାୟ ସୁରକ୍ଷା ସୂତ୍ର କିଛି ?

ସୁରକ୍ଷା-ହଁ ଅଛି ଯେ, ଶୁଣ ।

ସର୍ବପ୍ରଥମେ ମନେରଖ ଯେ, ଯୁନିଅନ ବ୍ୟାଙ୍କ କେବେ ହେଲେ ଏସଏମଏସ୍, ଟେଲିଗ୍ରାମ, ଇମେଲ, ହ୍ୱାଟ୍ସ ଏପରେ .apk/.cpa ଫାଇଲ ପଠାଏ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଫୋନରେ ଆପଣଙ୍କର ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ସୂଚନା ବିଷୟରେ ପଚାରେ ନାହିଁ ।

ସବୁବେଳେ ଅଧିକୃତ app store ଯେପରିକି Google Play କିମ୍ବା Apple App Store ରୁ app download କରନ୍ତୁ ।

କୌଣସି Application କୁ download କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତାହାର Reviews ଓ Developer କିଏ ତାହାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ ।

Application ରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଓ କେବଳ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅନୁରୋଧକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଏବଂ Banking transaction ପାଇଁ ସାର୍ବଜନୀନ ସ୍ଥାନରେ ଉପଲବ୍ଧ free wifi network ର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

କୌଣସି ଅଜଣା ଲିଙ୍କରେ କ୍ଲିକ୍ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ .apk file କୁ କେବେ ହେଲେ download କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ସମସ୍ତ ପାସୱାର୍ଡ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ଓ ଯଥାସମ୍ଭବ multifactor authentication ସୁବିଧାର ଉପଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ଫୋନ୍ ଖୋଲିବା ହୋଇଗଲେ ବା ହଜିଗଲେ କିମ୍ବା ସାମାନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଅନଧିକୃତ ବ୍ୟବହାର ନ ହେବା ପାଇଁ Screenlock ର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯଥା, Pin, Pattern, Biometric Locking Systemର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୂର୍ବରୁ କରିନିଅନ୍ତୁ ।

Messaging app ମାଧ୍ୟମରେ କାହାରିକୁ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ

ସୁରକ୍ଷା-ଏହା ବିଷୟରେ ତୁରନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ କରନ୍ତୁ ।
 ବ୍ୟାଙ୍କ ନାମରେ **SMS Whatsapp** କିମ୍ବା **Audio, Video Call** ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜାଲିଆଡ଼ି ସୂଚନାକୁ
 (<https://sancharsathi.gov.in/sfc>) ରିପୋର୍ଟ କରନ୍ତୁ

ରକ୍ଷକ-ଏବଂ କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ହାନି
 ହୋଇଥିଲେ **cyber crime** କୁ 1930
 ରେ କଲ୍ କରି ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ ।

ସୁରକ୍ଷା- <https://www.cybercrime.gov.in> ରେ
 ନିଜର ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରି
 ସାଇବର ପୋଲିସର ସହାୟତା ନିଅନ୍ତୁ ।

ସୁରକ୍ଷା- ଆଜି ଏହିପରି ଅନେକ ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ଜାଗରୁକତା **Tips**
 ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯୁନିଅନ ବ୍ୟାଙ୍କର **Corporate Site**
www.unionbankofindia.co.in ମେନ୍ତୁ
customer corner କୁ ଯାଇ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା
 ଜାଗରୁକତା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦେଖନ୍ତୁ ।

ମିତ୍ର-ଏସବୁ ଜଣାଇଥିବାରୁ ଧନ୍ୟବାଦ
 ଅର୍ଥାତ ସତର୍କତା ହିଁ ସମାଧାନ ।

ସୁରକ୍ଷା-ହଁ ଠିକ୍ କହିଛ, ସାଇବର ଅପରାଧରୁ ରକ୍ଷାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ଜାଗରୁକତା ସତର୍କତା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ।

ମିତ୍ର-ଏବେ ମୁଁ ଜାଣିଗଲି । ସାମାନ୍ୟ ଅସାବଧାନତା ବଡ଼ କ୍ଷତିର କାରଣ ହୁଏ ।

ରକ୍ଷକ-ମନେ ରଖନ୍ତୁ ଆମେ ସତର୍କ ଓ ସାବଧାନ ରହିବା ଓ ଏହା ଅଧିକକରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେବା ଯାହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବ ।

8/24

ସୁରକ୍ଷା-ହଁ ବ୍ୟାଙ୍କର ଏହା ସଯୋଗ, ଜାଗରୁକ, ସତର୍କ ଓ ସୁରକ୍ଷିତ ରହନ୍ତୁ (ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ହସି ଉଠନ୍ତି)

ଶ୍ରୀ ଆଲୋକ ଭାର୍ଗବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରେଖାଚିତ୍ରିତ ଏବଂ ଯୁନିଅନ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ, ମୁଖ୍ୟ ସୂଚନା ସୁରକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (CISO) ହାଇଦ୍ରାବାଦଙ୍କ ସମନ୍ୱୟରେ, ରାଜଭାଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଭାଗ, ମାନବ ସଂସାଧନ ବିଭାଗ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ମୁମ୍ବାଇ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ।
 ଆଇ ପୋର୍ଟାଲ (<https://sancharsathi.gov.in/sfc/>): ବିଗତ ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଫୋନକଲ/ହ୍ୱାର୍ତ୍ତସଂପଦ/ଏସଏମଏସ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାୟ ୧ କୋଟି ସଂପର୍କିତ ଜାଲିଆତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଞ୍ଚାରକୁ ରିପୋର୍ଟ କରନ୍ତୁ ।
 ୧୯୩୦ରେ ଫୋନକଲ: ଆର୍ଥିକ ଜାଲିଆତି ହୋଇଥିବା ସ୍ଥିତିରେ କିମ୍ବା ସାଇବର ଅପରାଧ ସ୍ଥିତିରେ ୧୯୩୦ ନମ୍ବରରେ ଫୋନକଲ କରନ୍ତୁ ଅଥବା www.cybercrime.gov.in ରେ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
 ଜାଲିଆତି ସମ୍ବନ୍ଧୀ ବା ବିବାଦାସ୍ପଦ ନେଣଦେଣ ବିଷୟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୁନିଅନ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆର ହେଲ୍ପ ଲାଇନ ନମ୍ବର ୧୮୦୦୨୨୨୨୪୩ (ଦେୟ ମୁକ୍ତ) କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

